

Motion till riksdagen 2021/22:4350

av **Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)**

med anledning av prop. 2021/22:69 Fortsatt beredskap genom förlängd giltighet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte förlänga covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen längre än absolut nödvändigt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte införa mer långtgående inskränkningar och restriktioner än situationen med ökad smittspridning och belastning på sjukvården kräver och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att använda vaccinpass bredare när situationen med ökad smittspridning och belastning på sjukvården så kräver i stället för att införa mer omfattande generella inskränkningar och restriktioner och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att direkt avsluta användning av vaccinpass och andra smittskyddsåtgärder så fort situationen med smittspridning och belastning på sjukvården så medger och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I denna proposition föreslår regeringen en förlängning av giltigheten av covid-19-lagen respektive lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen med fyra månader t.o.m. utgången av maj 2022. Därutöver föreslås att vissa ändringar i lagarna genomförs med innebörden att bl.a. bemyndigandena för regeringen att meddela föreskrifter om förbud eller nedstängning tas bort.¹

¹ Prop. 2021/22:69 Fortsatt beredskap genom förlängd giltighet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga

Smittspridningen i Sverige har ökat under senare tid. Belastningen på sjukvården kommer troligen att öka i samband med att omikronsmittan har kommit till Sverige. I detta osäkra läge delar Moderaterna uppfattningen att det finns tillräckliga behov av en fortsatt beredskap efter utgången av januari 2022 och därmed är det nödvändigt att förlänga covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ytterligare en tid. Det möjliggör effektiva smittskyddsåtgärder såsom användning av vaccinpass.

I förra veckan gav regeringen besked om nya restriktioner², och reaktionerna blev omedelbara. Till exempel var det många som avbokade sina julbord, vilket drabbar restaurangnäringen hårt ekonomiskt.

Smittspridningen av covid-19 pågår fortfarande; faran är inte över. Smittspridningen ökar i Sverige och i stort sett i hela Europa. Det är viktigt att vi fortsätter vara rädda om varandra, att hålla avstånd, att vara noggranna med hygien och att vaccinera oss. Vi ska framför allt skydda de mest sjuka och sköra äldre – men utan att samtidigt behöva stänga ned samhället så som man nu i bl.a. Norge tvingas göra.

Moderaterna anser att Sverige måste ta till alla medel vi kan för att undvika breda generella inskränkningar och restriktioner. För att åstadkomma det bör ansträngningarna för att uppnå en så bred vaccinering av befolkningen som möjligt intensifieras. Enligt Moderaternas mening bör vidare en viktig utgångspunkt vara att den som är vaccinerad ska kunna fortsätta leva sitt liv ungefär som vanligt, så länge det är möjligt. En central del i den fortsatta hanteringen av pandemin bör mot denna bakgrund vara att använda oss av systemet med vaccinpass – i stället för omfattande generella restriktioner och inskränkningar som drabbar alla. Det är viktigt att poängtera och betona att användning av vaccinpass och andra smittskyddsåtgärder alltid ska stå i rimlig proportion till utvecklingen av smittspridning och belastning på sjukvårdens resurser.

Coronakommissionen har slagit fast att Sveriges hantering av pandemin präglats av senfärdighet och att de inledande skyddsåtgärderna var otillräckliga för att stoppa eller ens kraftigt begränsa smittspridningen. Därutöver fastslogs att det var just den allmänna smittspridningen som var huvudorsaken till att Sverige inte lyckades skydda de mest sjuka och sköra äldre.³ Vi är därför angelägna om att dessa misstag inte upprepas när smittspridningen nu ökar.

Regeringen bedömer att nya, breda restriktioner behövs. Det handlar i ett första steg bl.a. om att hålla avstånd i offentliga miljöer och att vara försiktig när man träffar människor som man inte vet är vaccinerade. Enligt statsministern ska det vara möjligt att följa de nya restriktionerna och inskränkningarna utan att ”ställa in hela livet”.

Samtidigt vet vi att vaccinerna mot covid-19 har god effekt. Risken för allvarlig sjukdom minskar dramatiskt för den som är fullvaccinerad. Bland de som lagts in på sjukhus för vård av covid-19 samt vårdats av intensivvården under hösten var tre av fyra ovaccinerade. Därför är det förvånande att regeringen förefaller välja en väg med breda inskränkningar och restriktioner, i stället för att först av allt se till att den som vaccinerat sig kan fortsätta vardagen ungefär som förut.

Enklast och effektivast hade varit att när situationen så kräver använda vaccinpass i fler sammanhang. I dagsläget finns möjlighet att använda vaccinpass för allmänna sam-

smittskyddsåtgärder på serveringsställen.

² Regeringen fattade den 8 december beslut om ett första steg av smittskyddsåtgärder och i samband med detta presenterades en åtgärdsplan för ytterligare två steg av utökade åtgärder om situationen så kräver.

³ Coronakommissionens delbetänkande Sverige under pandemin (SOU 2021:89) – Volym 1 Smittspridning och smittskydd.

mankomster och offentliga tillställningar med fler än 100 deltagare. Vi anser att denna gräns bör sänkas väsentligt när situationen med smittspridning och belastning på sjukvården så kräver.

Den tydliga utgångspunkten måste vara att det är bättre med krav på vaccinpass för en viss verksamhet än att verksamheten i stället får stänga ned.

Moderaterna vill alltså se en tydlig strategi som utgår från ett brett användande av vaccinpass när situationen så kräver. Restriktioner och inskränkningar som drabbar hela samhället måste undvikas så långt det går. Därför vill Moderaterna hellre se bredare användning av vaccinpass – i stort sett överallt där det finns risk att smittan sprids – än breda restriktioner och inskränkningar. Det handlar t.ex. om restauranger, gym, gallerior, museer och marknader.

Moderaterna anser vidare att regeringen inte ska föreslå ytterligare förlängningar av dessa tillfälliga lagar om det inte är absolut nödvändigt. Dessa lagar är just nu nödvändiga eftersom Sverige saknar relevant krislagstiftning under en pandemi. Dessa innebär dock stora inskränkningar i människors friheter. Därför är det av yttersta vikt att dessa lagar inte fortsätter att gälla längre än absolut nödvändigt. Vi föreslår därför att riksdagen tillkännager för regeringen att lagarna inte ska förlängas längre än vad som är absolut nödvändigt.

Moderaterna föreslår vidare att riksdagen ska fatta beslut om att regeringen ska säkerställa att det råder proportionalitet i föreslagna åtgärder och att inte införa mer långtgående inskränkningar och restriktioner än vad situationen med ökad smittspridning och belastning på sjukvården kräver.

Moderaterna föreslår därutöver att riksdagen ska fatta beslut om att regeringen ska säkerställa en bredare användning av vaccinpass när situationen med ökad smittspridning och belastning på sjukvården så kräver – i stället för mer omfattande generella inskränkningar och restriktioner.

Moderaterna föreslår avslutningsvis att riksdagen ska fatta beslut om att regeringen ska säkerställa att man direkt avslutar användning av vaccinpass och andra smittskyddsåtgärder så fort situationen med smittspridning och belastning på sjukvården så medger. Detta måste regeringen lägga till ett avsnitt om i sin redan upprättade åtgärdsplan för införande av smittskyddsåtgärder.

För Moderaterna är frågor om frihet och ansvar helt centrala och grundläggande. Vi tror på största möjliga frihet för alla människor, och att alla ska ta sitt individuella ansvar. I debatten sägs ibland att vaccinpass innebär minskad frihet. Det är i och för sig korrekt, men systemet med vaccinpass kan inte ses isolerat utan som ett alternativ och en möjlighet att undvika breda och omfattande restriktioner. Ett system med vaccinpass kommer alltså att medföra en betydligt mindre frihetsinskränkning än breda restriktioner som drabbar alla.

Det är vaccination som är lösningen och vägen ut ur pandemin. Då behöver fler ovaccinerade vaccinera sig. Och Sverige och andra länder med god tillgång till vaccin behöver bidra till att alla länders medborgare får möjlighet att vaccinera sig. Det räcker med att se vad den nya covid-19-varianten omikron leder till för att förstå att alla behöver tillgång till vaccin.

Avslutningsvis, det är en medborgerlig rättighet att kunna avstå från att ta det vaccin man erbjuds under pandemin. Men samtidigt är äldres och riskgruppers frihet lika mycket värd som alla andras. Om den ska vi alla värna. Därför förespråkar vi bl.a. bredare användning av vaccinpass under pandemin – i stället för breda generella restriktioner och

inskränkningar – när situationen så kräver för att kunna hålla samhället så öppet som möjligt.

Camilla Waltersson Grönvall (M)

Johan Hultberg (M)

Ulrika Jörgensen (M)

Noria Manouchi (M)

Ann-Britt Åsebol (M)

Ulrika Heindorff (M)

John E. Weinerhall (M)

Marie-Louise Hänel Sandström (M)